

LXX

SEJM WALNY PIOTRKOWSKI 1567 R.

WSTĘP

Sejm ten zapowiadany został recesem lubelskim 1566 r. jako sejm polsko-litewski dla dalszych narad nad unią, w praktyce jednak miał charakter zwykłego sejmu walnego. Sejmiki przedsejmowe odbyły się w lutym, sejmik pruski obradował dopiero w kwietniu. Sam sejm zebrał się 7 kwietnia i pracował do około 20 czerwca¹. Nie udało się nam odnaleźć jego diariusza i nie wiemy, kto był marszałkiem izby poselskiej. W toku obrad starano się zakończyć ostatecznie sprawę egzekucji dóbr, dozwolono też królowi nadawać królewszczyzny w dożywocie osobom „dobrze zasłużonym”. Uchwalono znaczny pobór. Wiele spraw odłożono do przyszłego sejmu, który planowano zwołać w 1568 r. z zaznaczeniem, iż „ten to sejm nie od czego innego zacząć się ma, jedno do unii, żeby się skończyła”. Nadto zwykłym obyczajem, odbywano sądy sejmowe a król zatwierdził wiele przywilejów oraz wydał także nowe².

Dorobek tego sejmu, uwzględniony w *Volumina Legum*³, stanowią:

I. *Konstytucje piotrkowskie roku 1567*⁴

II. *Uniwersał poborowy piotrkowski roku 1567*⁵.

¹ W. Konopczyński, *Chronologia*, s. 140.

² Zapisy dotyczące spraw załatwionych na tym sejmie por.: MRPS, t. I, vol. 1, od s. 203, nr 3554, do s. 207, nr 3635, oraz tamże vol. 2, od s. 324, nr 9891, do s. 328, nr 9956. Na bliższą uwagę zasługuje w vol. 1, nr 3581, s. 205, wyliczenie i zatwierdzenie przywilejów Halicza, zniszczonych za Władysława Warneńczyka w czasie wojny tureckiej.

³ VL, t. II, s. 722-745.

⁴ Wydano je ówczesnie drukiem; por.: *Konstytucje Seymu Koronnego Piotrkowskiego roku Pańskiego 1567*. W drukarni Mikołaja Scharffenbergera, fol., k. 10 nlb. Opublikowane też zostały w zbiorowym wydaniu: *Konstytucje i przywileje, na walnych Sejmiech koronnych od roku 1550 aż do roku 1569 uchwalone* [...] w Krakowie, u Mikołaja Scharffenbergera (1569). W naszej edycji opublikowane zostały na podstawie tekstu VL, z uwzględnieniem odmianek zawartych w druku urzędowym, Ossol. XVI. F. 4416.

⁵ Zdaniem Stanisława Estreichera (*Bibliografia*, t. XXXII, s. 38) uniwersał ten osobno nie był opublikowany, poza drukiem urzędowym. Publikujemy go za tekstem zawartym w VL, opartym na tymże druku urzędowym.